





Хоочуннар бистиң аравыста

«ЧҮГЛЕ КИЖИНИҢ БОДУНДА...»

Ажылдыстың аягы-биле чоокта... Бир бедек эес тейя ажы келтиривиске, өг тур, олче улаптыкыс, Уаваанда оон ийн кижы үнүп келди...

соонда ооң сактөөшүн ай-жылдары-биле холбошкан бы-тырылганы харымчалык киржип турдум... Колхоз тургузушкунууну, тудат, мал, чер ажылынын билдингип организациалары...

хоотуң ууртукчулары, проф-зөөлел организациалары бе-ди-биле үнелер, каш улаа турдулар... Ажылдагы, ажыл-ишче ба-дымын, өзүлдөткөн бай-дымын эки билдир, кыштаг-лаашкына белеткел дээш...

ХОРАМЧА ЭВЭЭШ

«Мурнакты» совхозта 3262 төрүү койнуң 2215-и төрүн, 92 чаш мал төлү агы-агы чыдаганындан өлүп хоран, 2123 хураган камгалап алынган...



Окемчик ОНДАРНЫҢ тырттырган чуру.

Амырал хандырылга чер-лерин ажылы кым-даа үле-дир болбай. Мөңгүн-Тайга районун төүндө хеп даараа черлерин ооп эртерге, кайын боор, Платвельдин, идикири...

ЧАА ЭРГЕ-ДУЖААЛ

МОСКВА. (РОСНТА-СНТА-нин парламент чогуу). Эконо-микада үндөткөн чартыларга — хуужудула, куруше бүдүрүлгөсүн ақшалары, хуу фирмаларын болгаш органи-зацияларын тургузары дээш...

өлчү ээсиниң удурутулганы-биле эргелекчи кижиңиң кылгып чорудар ажылы, оң харым-салгыны тодараткан. Херектер эргелекчиси болур юридинг эргелең кижини Россияның болгаш өске-даа курунени керээ ёзууга ажылдар хамаатыны бооп болур деп төлөвиледе чугаалап турар...

Эң-не кысказы-биле парламандан медээлер

КОМСОМОДУ КАТАП ТУРГУСКАН 50 ЧЫЛЫҢА АЛДАР КЫЛДЫР. Аныктарын Коммунист эвилдин Арменлада катап тургускан. Ол организацианың түтүзүчү хурал Армениянын райкомдалы Ереван хоорайга болуп эртер, 320 анык коммунисте — хуралдын киржичилери...

БОТ - КАМГАЛАНЫР ДИЗЕ...

Солун, сеткүүлдерге сөөгү үеде бот-камгаланыр чүдүлгөн саклп алмынын, ону ажылдарыны дугайында хей чүдүлгөсүн доктаамап бижип турар апарган. Бичанган бо дугайында бистиң номчукуларымыз тайыл-бырдан кылырын редакциядан дилез турган. Мында хамаарыштыр Тыва Республиканың ИХМ-ниң лицензия-чөшпөрөл килдининг удуң инспектору милицияның капитаны Сергей КАШПЫК-ООЛ-биле бистиң корреспондентистиң аразыга болган беседаны парладымыс.

Интервью

бир бодун шыныдар өске бир документ, билдинришкн, 3x4 хемчээлдиг ийн фото-чурук, каадык дээрин херекчилер органнарыга бүрткүдир. — Даштык хевиринг пистолеттерин саклап алган болза, ону канчаары? — Билгн пистолеттерге ооп-чуруп тургаш, эвээн-ле диз, беш ораңың сай-биле

САГЫШ - СЕТКИЛИМ ДУВУРЕЛИ

Хундуг редакция! Кыраан назымыда бир-ле дугаар-даа болза, силерге бо чүдүлү биживес арам чок-тур. Чүге диз бодумнуң мугпаралым, сагыш-сеткилимниң дувурели, хей чылдарда хөрэм өйгөн болаларымны, хомуздамын силерин таварыштыр буту тыва чонум, чагыс чурт-туларым-биле үлөшкөм деп иделек-биле бижип олар мен. Чүвениң ужуру мындаг. Өвүр районун төвү Хандагайтыдан Торгалыкге база дедир барда, Моол куруле кызматтары дээр дилдиктер чери — Тээли хемин эртерин республикада анаа чорэан кижини дувуш билер боор. Хеминиң дедиктерин ийн Тээли-деңизиниң ийн Тээли-деңизиниң тениң сымарындак дедир-биле кажалааш, оруктап кирер чедерге хынаада чедери тургускалаа каан. Манга чылдын килдиг-даа үезинде чорумал чок доктап, кызматтар эртеринг чөшпөрөлүн мөгүчүлү, паспорттарын хыналарлар. Оон-биле калып ач чораман, сөөккениң учур-савың барызын, чүгүн албан көрүзүр, сыйбалар, оңу кайнаар чүдүге күте апарар оруруудаа мекен тайылбырлар. Чамдыкта шылаңгы-лаа, мязынчыл-даа, кылкыткан-чыг-лаа болгусулар. Эң ылангыс кыштын соонунда хей чон чылгыл манажы бергенде. Чээрби-ужен кижиниң шуптузун кайгак көрдү, бижип тууду-субийн килдирге, кижиниң сагыш-сетки-лин чайгаарла дошкурар бээр чүве чорду ийн. Ол-даа канчаар, мен кызматтар эртериниң чурумун эес, өске та-лаан чугаалаккан мен. Бо Моол дедиктерин апарган дилдиктер чери — Тээли хемин дугайында бижип турарым бол. Тээли хем — үе-дүптен тура оон унунга чурттап, көкүп чоразан төрөл бөлүк улус — Тээли доңгактарынын чурту деп билер мен. Мен бодум манга 1926 чыл-да Тээлинин Кара-Хаа баары деп черге төрүтүнгөн мен. Мининг ээримде-ле, мезн азам, ачам Тээли хеминиң уу-суга көкүп, чурттап чорурлар чоржук. Манга доңгактарын өгбелери Донгак Манай, Селди, Донгак-оол, Сомчинын төрөл бөлүктери Долчинуп, Селди-оптун алы-тедери, Өткөк-оол Донгактың сүрүндерин төрөл бөлүктери, Дамдынниң, Донгак Чолак-оолдун төрөл-дери дээш, оон-даа хей чон чурттап чоругулаан болбай. Тээлиге Өвүр кожуңуң чеди-сөөк өргөлгн ийн арбын турган чүве. Кижин аалдар хемини куду куудалар келер, анаа кыштааш, чазып, чайын келээрлерди хонуп көкүп алырлар. Донгактарын кудан-кодан хойлары, чылгы малдары Тээли хеминиң уну-га сымал, хостуг өрттөп чоругу-лар-ла чүве болбай. Бо хеминиң үнүгү арбай, тарзын тал-тып чип, сиең-доошунуң кезип ач, оон ийн доңгактар кайнаар-даа көшөйиң чорайаран. Бичан моолдар чайын Тээли хеминиң унунга, ынар куду, ынар чыстың Дээрбе-Даш деп алаарымыз тей чалына, амгы машина орунчук алаарга кү-жүк келдир, чылбарлар чүвө. Ам Тээли хем кызматтары-даа, а Моолдун кыргыңдар, дедиктери апаргыныга киче кай-гар-лаа ханымс боор чүве-дур ийн. Херектин ужуру чүдөлүчүшү? Бичан 50 чылдарын өргөндө, оон аразыга «Колхоз деп чаз сак тылып кел-ген, Көшкүн арааттары чан-гыс черге чыгар, колхозташ-

Редакцияга чагаа

кайлаар сынгырып, кайлаар көжөрмнн кайын тыпшастай бердим. Өдөк-кыштаг шупу ээлиг боор чүвө-дур. Бичан ээлиг эскерткен келген чок, а мен Тээли чурттуг болгаш мен, хонар хонаш, кыштаар чөр чок апардымыс. Ам бо чазын кыштап орап черимден көкүп, чазар черим чок. Чазап, кү-жүлдүм чурту, араг ажылы кылырым ол деп, бир кижини билаажым туруп берген. Мындаг байлаада чүгө мен эес, мезн төрөл-дөргүлүм бо-лур доңгактар дыка хей бол-лур турар. Ам канчаар боор, тыва улустун чугаалары деп, «Кулунуң бе, биззалыг нег-чээл болза, чуртум дээр чүвө» дээш кай дээш, Тээли хем көжөр деп бодалам деп. Кырып-лазылааш, аркан назымын авам-ачам, аркан доңгактарын чөвөр-хөөр-лөвүн Чалыга эртерингеп тур мен. Каш назымын ступун алган, алаи айла ала-өгбөм-нүн өвүң орун. Тээлинин Кызыл одурурга көкүп хонуп азыр деп шинтиривисим. Чүгө мен эес, моол Торгалы-дын 5-6 хире ө-бүлө база бол. Мезн силерге били-сез, чугаалаашкан чүвөмнн кол уткамы, ужуру ол-дур-ла, эржим редакция.

КЫДАТ ТЫВАЛАРЫНЫҢ ДУГАЙЫНДА

Кыдаттың Сикзын-Уйгур Автономнуг районунг Ала-тай округунга «Шы» со-лундуг журналист Сары-оол Куулар чоразан болгаш ук чөр чурттуг тываларга ужурашкан, оларынг үне-рин үн бижилер репортери бижилди алган дээрди бо-дунук орук асмелдес-лериңе бижээ. Ол дугайында тыва радиога дамчы-дала болур бе дээрин чамак номчукулар со-нуурган, редакциядан ай-тырып, телефоннап турар. Иле, мындаг дамчыдалга бо-лур. Ону тыва радиоң «Мя-крофон» бөлүгүн журналист Сары-оол Куулар бейбаш шилдизкен. Соңуурган турар кижилер июнь 7-де эртеринг 7 шак 10 миинута турда динил болур. 35 миинута дур-гузууда уламчылар дамчы-дилгалар Кыдатта болгаш Моолда тыва кижилеринг чу-галдарын, ырларын, кылат, моол, казах аылдарга-байыр чедиршишкенин сонугурап болур. (Бистек коор).

ДОНГАК ЧАНЗАН УРУУ ДУРТУК. Өвүрүн Дус-Даг чуртта-чмы.

Ам канчаар, сөөлүн көөр апар мен ийлаан. Ол мезн амыралымнын сөөлү үе-чады-даа болур ийнэан. Шыны-биле чугаалаарга бол-за мезн, ала-мен, дөргүл-төрөлдөрүм Тээлиден эки тура-биле көшпэн, оон олар-ны күш-биле тардарып шы-рышкан деп билер мен. Тээли моол чурту болу бергенниң дугайында Чазак талзындай үндүрген чангыс-даа барым. даалыг шинтир-доктаап бо-назымын шинтир-дынаваан-даа, көрбөн-даа мен. Та шы-нап сатканы, аам белеске бергени билдимес. Ажы-төлүмүн-даа, чонпун-даа ол дугайында көргөн, дилганын чок боор чүвө чор-ду. Бо-ла-дыр, мезн сагыш-сет-килимниң холдээшкени, мезн мугпаралым. Бо чагааны чы-рыкче үндүренин силерден улуу-биле диледим, эржим ре-дакция. Мезн хар-назымын чурт-таа-даа, аркан амыралым чуртталгамга өмере-деткимче-даа болур ийнэан. Ажыл-ижмерге экиня күзе-дин, оолдарым, кыстарым. ДОНГАК ЧАНЗАН УРУУ ДУРТУК. Өвүрүн Дус-Даг чуртта-чмы.



КАРА БАЖЫҢНЫ ЭРГИЗИН!

(КОГАРААННЫҢ ХОМУДАЛ-МОНОЛОГУ)

Ческичиг хей! Сени есеп дээр мөн... «Силер» деп хүнд дүүл алаар чөлөө хоним чутуу. Чүгө дээрэн биллр аа.

Баа-ла ол-ла сонган шилин жуулгап киргеш, аяк-саваан казырыктап аппаратим. Эске кижиңиң аяк-саваандан аш-чөм-даа чирге, боостааже кайы ажар.

Чердеп апкаш, кайы кире өөрүшүлүг болган ирги сен? Буудуң черге дөгөйиң турган боор.



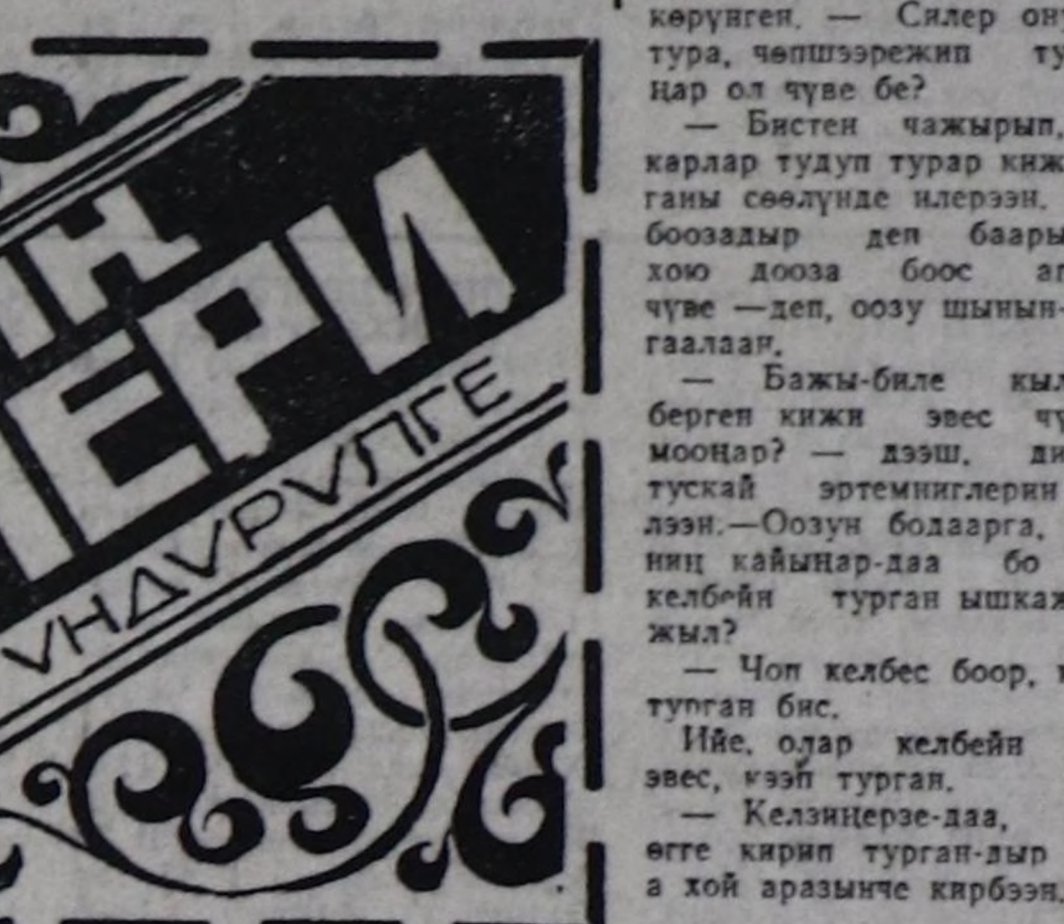
Салбак-оолдун чутуаалааны ышкыш, түнөйлөн манааны дээр мыйнаа.

ҮЛЕГЕР ДОМАКТАР

Андажан кукун сегинге он үш катап ужул кээр. Андажан бөрү хой кажазын дүниен-иң кездэр.

ДАГЫЛАГАЛЫГ ТАҢДЫМ ЭРГИП

Дагылагалыг Таңдым ээси Талыт өрөөнтөн кыйгырыптар-Бүчүрү өсөм чүшүлүп тораан.



АЖЫТ ЧЕРГЕ ЧОДУП ЧОР МЕН

Эртем-биле хилдинг четкеш, Элит-сепитг, зытгы-өөрлүг Саяаларың керин болуп.

Салбак-оолдун чутуаалааны ышкыш

Салбак-оолдун чутуаалааны ышкыш, түнөйлөн манааны дээр мыйнаа. Директор дү-жүп бөрбөн, карактарын бе-зин чырыш кылбаан.

ӨӨРҮШКҮНҮҢ ЧАГААЛАРЫ

Оорлар мичан бүгү-ле үүр-мек чүдүлдерден эгелеш, шүп-тууан саап алганар. Бажым ээи аякыме чорутпай билек.

АСТРОЛОГТУҢ ТАЙЫЛБЫРЫ

Барың-Хемчик району кара шамжик линтиялы-ныа даргазы Алексей Кара-Салаош ТЕВЕК психолог башкы кижэ.

Эмчиңиң сүмези

Кижияңиң диштери неэини иштиңе-чорда-ла үндөилет-тиң эгелээр. Бичангаш чаш кижияңиң организмниң кедир үези ооң неэиниң шың.

КАДЫК ДИШТЕРИГИ БОЛУР ДИЗЕ

Кижияңиң диштери неэини иштиңе-чорда-ла үндөилет-тиң эгелээр. Бичангаш чаш кижияңиң организмниң кедир үези ооң неэиниң шың.

Crossword puzzle grid with numbers and letters.

ДООРА ДУРГААР: Кө-вөр чүмүлү. 8. Ала-чурттиң Улуг дайының ийелкееңиң кижияңиң. Совет Эвилкениң ияң Маадары, генерал-пол-



(Июнь 7-ден 13-ке чедир)

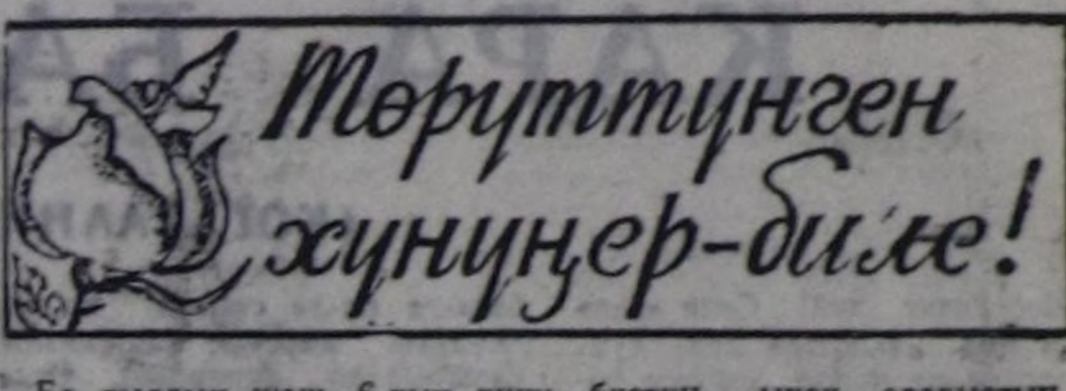
ШЕДЕВР ПРОГРАММА

Хөй сериялыг мультфильм: 17.05 Еликсон Василий (Род. зинко)...

ИЮНЬ 7. БИРГИ ПРОГРАММА «ОСТАНКИНО» канал 5.55, 15.20, 18.20, 21.20...

«Эртенги ырыжыгаш». Мультфильм. 9.40 Урулгарга теле...

ИЮНЬ 8. БИРГИ ПРОГРАММА «ОСТАНКИНО» канал 5.55, 9.00, 15.20, 18.20, 21.20...



Бо чылды июнь 6-нчы хуну-бистин ынак аваныстып, төрүттүнгөн хуну...

ЧАРЛАЛДАР БЮРОЗУ

ЭМЧИ БОЛУКСААРЛАРНЫН КИЧЭЭНГЕЙИНГЕ! Тыва Республиканыг Кадик камгалаа министрствозу...

Алтайның медицина институдуна болгаш Томскиниг университетине кирериниң шыгалааларыг Кызылга хүлээп алыр...

ПОНЕДЕЛЬНИК

ИЮНЬ 7. БИРГИ ПРОГРАММА «ОСТАНКИНО» канал 5.55, 15.20, 18.20, 21.20...

ВТОРНИК

ИЮНЬ 8. БИРГИ ПРОГРАММА «ОСТАНКИНО» канал 5.55, 9.00, 15.20, 18.20, 21.20...

СРЕДА

ИЮНЬ 9. БИРГИ ПРОГРАММА «ОСТАНКИНО» канал 5.55, 9.00, 15.20, 18.20, 21.20...

ЧЕТВЕРГ

ИЮНЬ 10. БИРГИ ПРОГРАММА «ОСТАНКИНО» канал 5.55, 9.00, 15.20, 18.20, 21.20...

ПЯТНИЦА

ИЮНЬ 11. БИРГИ ПРОГРАММА «ОСТАНКИНО» канал 5.55, 9.00, 15.20, 18.20, 21.20...

СУББОТА

ИЮНЬ 12. БИРГИ ПРОГРАММА «ОСТАНКИНО» канал 7.20, 15.20, 21.20...

ВОСКРЕСЕНЬЕ

ИЮНЬ 13. БИРГИ ПРОГРАММА «ОСТАНКИНО» канал 6.40, 15.15, 19.15...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

«Пацифиданың кижиз». Хөй сериялыг эртем-тайылбырлыг телефильм...

Тыва Республиканыг Кадик камгалаа министрствозу Мөңгүн-Тайга, Өвүр, Чаа-Хөл, Сүт-Хөл, Эрзин, Тес-Хем районнарга барып...

Кызыгаарлаттыг харымсалгалыг «Скиф-М» эштежилгези аш-чем продуктуларын, калбак асортиментилги ногаа, кат-чимистен кылган консерваларыг, макарон кылгаларын болгаш өске-даа аш-чемнерини Тыва Республиканың магазинериге болгаш аялчынар хандырылгалыгын салдырганы мөөн-мөөнү-биле садып алырын чарлап тур. Баранарынын өртектери рыноктуундан дыка чиник.

Төлевир хевирин талаларың дугурушканың өзү-гаар кандыг-даа бооп болур. Баранарны эң кыска хуусаанын иштинде чоролуп бээр. Аятырыг тургузар телефоннар №№: 3-59-77, 3-63-60, 3-96-95 болгаш 9-77-82.

Тыва Республиканыг прокуратуразы Кубаның күрүне университетиниң юридиктиг факультетиниң хундускү салбырына Тывадын чорудар абитуриенттерини чырып чарлап тур. Документтерини университеттин болуңга 1993 чылдын июнь 24-тен июль 31-ге чедир өөренирин күзээриниң боттары хүлээп ал турда, оларды хүлээп алыр.

Кызыл хоорайга барып чораш, «Восток» автобус доктар чеп чанында кудумчуудан даразында документтерини тып алганын чарлап тур меп: Түмен Седен-олоович Ооржактын адынга чолачы шыныгыла; ишенин хуудузу, техниктиг талон, лүткөга, чуруктар. МЭЭН АДРЕЗИМ: Сүт-Хөл район, Сүт-Аксы суур, Степная кудумчууда 80-1.

Тыва Республиканың Парладалыг болгаш информативия министрствозунуң типографиясы: Кызыл, Шетиниң болгаш Крәвченко кудумчуу чү. бажың № 1.